

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002617

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яворський Сергій Йосифович

2. Serhii Y. Yavorskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-4846-1113

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 31-07-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Снігурський районний суд Миколаївської області

Код за ЄДРПОУ: 02892712

Місцезнаходження: вул. Героїв України, 69, Снігурівка, Снігурівський р-н., 57300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9668

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77, 10.77.04

Тема дисертації:

1. Кримінально-правова характеристика підроблення документів за кримінальним правом України
2. Criminal and Legal Characteristics of Forgery of Documents under the Criminal Law of Ukraine

Реферат:

1. У дисертації наведено аргументи на користь того, що офіційний документ є родовим поняттям для всіх видів документів, які згадуються у тексті КК України: 1) норми, які закріплені у ст.ст. 357, 358 та 366 КК України, визнано загальними відносно інших норм, які встановлюють кримінальну відповідальність за посягання на документообіг в Україні, тобто вони містять всі ознаки складу кримінального правопорушення, яке передбачене у загальній нормі, у тому числі й ознаки офіційного документа; 2) використання законодавцем поряд із термінами «документ», «офіційний документ», термінів «приватний документ», «особистий документ» не заперечує факту того, що позначені ними предмети можуть належати до категорії офіційного документа; 3) серед суб'єктів видання такого документа є особи, які не належать до категорії «офіційні» і це не перешкоджає визнати документ, який видається ними саме офіційним у розумінні примітки до ст. 358 КК України. Офіційним документом є будь-який матеріальний носій інформації, складений з дотриманням визначених законом форм та із передбаченими законом реквізитами, альтернативно будь-яким із таких суб'єктів: повноважні (компетентні) особи органів державної влади;

компетентні особи місцевого самоврядування; компетентні особи об'єднань громадян; компетентні особи юридичних осіб незалежно від форми власності та організаційно-правової форми; окремі громадяни, у тому числі самозайняті особи, яким законом надано право у зв'язку з професійною чи службовою діяльністю складати, видавати чи посвідчувати певні види документів, що містить інформацію, яка підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти, які спричинили чи здатні спричинити наслідки правового характеру або може бути використана як документи-докази у правозастосовній діяльності. Електронні документи, реєстри та бази даних відносяться до офіційних документів, за умови наявності всіх необхідних ознак цього предмету, а посягання на них – до посягань на документообіг. Під документообігом, як об'єктом кримінально-правової охорони, слід вважати правовідносини, обов'язковим елементом (предметом або засобом) яких є справжні документи, що виникають між суб'єктами з приводу встановленого порядку їх створення, зберігання, використання та знищення. Аналіз тексту КК України дав можливість виокремити 41 самостійний склад кримінальних правопорушень, які так чи інакше заподіюють шкоду документообігу. Цей перелік не є абсолютно та чітко визначений. Виокремлено три групи посягань на документообіг, які різняться між собою предметом та ознаками об'єктивної сторони: 1) посягання, які не належать до підроблення документів, оскільки відбуваються зі справжніми або відносно справжніх документів (ч. 2 ст. 158-1; ч. 1 ст. 158-2; ч. 3 ст. 158-3; ч. 1 ст. 171; ч. 1 ст. 298-1; ст. 329; ч. 1 ст. 357; ч. 3 ст. 357; ст. 366-3; ст. 422 КК України); 2) посягання, в яких підроблений документ використовується як засіб вчинення кримінального правопорушення (ч. 1 ст. 159-1; ч. 1 ст. 205-1 (у частині подання документів); ч. 1 ст. 206-2; ч. 1 ст. 209-1; ч. 1 ст. 222; ч. 1 ст. 238; ч. 1 ст. 332-2; ч. 2 ст. 353; ч. 4 ст. 358; ч. 1 ст. 409 КК України); 3) посягання, які за своїм змістом полягають у підробленні документів (ч. 1 ст. 158; ч.ч. 1 та 2 ст. 158-3; ч. 1 ст. 199; ч. 1 ст. 200; ч. 1 ст. 205-1; ч.ч. 1 та 3 ст. 220-1; ч. 1 ст. 220-2; ч. 1 ст. 223-1; ч. 1 ст. 224; ч. 1 ст. 318; ч. 1 ст. 319; ч. 1 ст. 321-2; ч.ч. 1 та 2 ст. 358; ст. 364-2; ч. 1 ст. 366; ч. 1 ст. 366-2; ч. 1 ст. 376-1; ч. 1 ст. 384; ч. 1 ст. 400-1 КК України). Підроблення документів відображено сукупністю кримінальних правопорушень, спрямованих на появу у об'єктивній дійсності несправжнього документа. Всі, за винятком одного складу кримінального правопорушення, які полягають у підробленні, за конструкцією об'єктивної сторони належать до формальних. Єдиний матеріальний склад передбачено у ст. 223-1 КК України. Родовим поняттям для поняття «підроблення» можна вважати «обман». Таким чином у визначення поняття «підроблення» необхідно включити посилання на поняття «обман», що дасть можливість не відтворювати у визначенні загальні ознаки родового поняття, а зосередитись тільки на ознаках «видових», тих, що характерні саме цьому виду (формі) обману. В дисертації визнано за доцільне зберегти специфічні форми підроблення.

2. The dissertation provides additional arguments in favor of the fact that an official document is a generic concept for all types of documents mentioned in the text of the CC of Ukraine: 1) the provisions enshrined in Art. 357, 358 and 366 of the CC of Ukraine are recognized as general in relation to other provisions establishing criminal liability for encroachment on document flow in Ukraine, and this, in turn, means that special provisions have all the features of a criminal offense provided for in the general provision, including the features of an official document; 2) the legislator's use of the terms "private document", "official document" along with the terms "document", "personal document" does not deny the fact that the items designated by them may belong to the category of official document; 3) among the subjects of issuing such a document there are persons who do not belong to the category of "official" and this does not prevent the recognition of the document issued by them as official within the meaning of the note to Art. 358 of the CC of Ukraine. An official document and specifies that it is: any material medium of information drawn up in compliance with the forms prescribed by law and with the requisites provided by law, drawn up alternatively by any of the following entities: authorized (competent) persons of state authorities; competent persons of local self-government; competent persons of citizens' associations; competent persons of legal entities regardless of their form of ownership and legal form; individual citizens including self-employed persons who are authorized by law to draw up, issue or certify certain types of documents in connection with their professional or official activities, containing information that confirms or certifies certain events, phenomena or facts which have caused or may cause legal consequences or can be used as evidence documents in law enforcement activities. Electronic documents, registers and databases are official documents, provided that they

have all the necessary features of this subject, and that encroachments on them are encroachments on document flow. The document flow is an object of criminal legal protection as legal relations, an obligatory element (subject or means) of which are genuine documents arising between subjects regarding the established procedure for their creation, storage, use and destruction. The analysis of the text of the CC of Ukraine made it possible to identify 41 independent elements of criminal offenses which, one way or another, cause damage to document flow as an object of criminal legal protection. This list is not absolutely and clearly defined. The author distinguishes three groups of encroachments on document flow which differ in their subject matter and objective features: 1) encroachments on document flow that are not really related to document forgery, since they occur with genuine or relatively genuine documents (Part 2 of Art. 158-1; Part 1 of Art. 158-2; Part 3 of Art. 158-3; Part 1 of Art. 171; Part 1 of Art. 298-1; Art. 329; Part 1 of Art. 357; Part 3 of Art. 357; Art. 366-3; Art. 422 of the CC of Ukraine; 2) the already forged document is used as a means of committing a criminal offense includes criminal offenses (Part 1 of Art. 159-1; Part 1 of Art. 205-1 (in terms of submission of documents); Part 1 of Art. 206-2; Part 1 of Art. 209-1; Part 1 of Art. 222; Part 1 of Art. 238; Part 1 of Art. 332-2; Part 2 of Art. 353; Part 4 of Art. 358; Part 1 of Art. 409 of the CC of Ukraine; 3) the criminal offenses that consist of forgery of documents, provides for the following set of normative provisions of the criminal law (Part 1 of Art. 158; Parts 1 and 2 of Art. 158-3; Art. 199, Part 1 of Art. 200, Part 1 of Art. 205-1, Part 1 of Art. 220-1, Parts 1 and 3 of Art. 220-2, Part 1 of Art. 223-1, Part 1 of Art. 224, Part 1 of Art. 318, Part 1 of Art. 319, Part 1 of Art. 321-2; Art. 358, Parts 1 and 2 of Art. 364-2; Art. 366, Part 1 of Art. 366-2; Art. 376-1, Part 1 of Art. 384, Part 1 of Art. 400-1 of the CC of Ukraine. All but one of the elements of the criminal offense of forgery are formal in terms of the objective side. The only material element is provided for in Art. 223-1 of the CC of Ukraine. We can propose that the generic concept for the concept of “forgery” is “deception”. Thus, the definition of the concept of “forgery” should include a reference to the concept of “deception”, which will make it possible not to reproduce in the definition the general features of the generic concept, but to focus only on the “specific” features, those which are characteristic of this particular type (form) of deception. The dissertation considers it expedient to retain specific forms of forgery. The remaining elements which were the subject of consideration in this part of the thesis should be unified in terms of designating the act as a sign of the objective side, using the term “forgery” common to all.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Яворський С.Й. Місце підроблення документів у системі посягань на документообіг за кримінальним правом України. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства. Збірник наукових статей. Івано-Франківськ, 2023. № 62. С. 1.90-1.99. DOI: 10.15330/apiclu.62.1.89-1.99;
- 2. Яворський С.Й. Проблеми кримінально-правової кваліфікації підроблення документів. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2023. № 5. С. 163-169. DOI: 10.32782/39221568;
- 3. Яворський С.Й. Об'єктивна сторона складів кримінальних правопорушень, які полягають у підробленні документів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. 2023. Випуск 80. Ч.2. С. 109-115. DOI: 10.24144/2307-3322.2023.80.2.16;
- 4. Яворський С.Й. Суб'єктивні ознаки кримінальних правопорушень, які полягають у підробленні документів. Українська воєнна та повоєнна кримінальна юстиція: матеріали ІХ (XXII) Львівського форуму кримінальної юстиції (м. Львів, 26-27 жовтня 2023 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2023. С. 270-274;

- 5. Яворський С.Й. Документообіг як об'єкт кримінально-правової охорони. Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах: збірник тез Міжн. наук.-практ. конф. (м. Львів, 3 листопада 2023 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2023. С. 200-204.

Наукова (науково-технічна) продукція: проекти нормативно-правових документів

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: № 0121U113930

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балобанова Дар'я Олександрівна

2. Daria O. Balobanova

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7247-0560

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=as5_IJAAAAAJ&hl; ResearcherID AAB-3556-2021

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Загиней-Заболотенко Зоя Аполлінаріївна

2. Zoya A. Zahyney-Zabolotenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8679-124X

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=XPTINggAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горностай Аlesia Вікторівна

2. Alesia V. Hornostai

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0101-6808

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=8xiQ1wEAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Газдайка-Василишин Ірина Богданівна

2. Iryna B. Hazdayka-Vasylyshyn

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5536-814X

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=PjsplKsAAAAJ>; Scopus ID: 57220130905; Researcher ID: ADP-4084-2022

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марін Олександр Костянтинович

2. Oleksandr K. Marin

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3463-8523

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57430361400>;
<https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=FW01BloAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дуфенюк Оксана Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дуфенюк Оксана Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лісовська Валентина Юріївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна